Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai 2022 m. sausio 13 d., Nr. 22-006VK

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO NR. 22-75 DĖL VĖJO ELEKTRINIŲ SANITARINIŲ APSAUGOS ZONŲ

Lietuvos verslo konfederacija (toliau – LVK), didžiausia paslaugų, prekybos ir aukštųjų technologijų įmones vienijanti verslo organizacija Lietuvoje, tarp kurios atstovaujamų sričių yra ir vėjo energetika, teikia poziciją dėl derinimui gauto LR Vyriausybės nutarimo projekto dėl LR Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 7, 141, 142 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 511 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP- 873 (toliau – Įstatymo projektas Nr. 1) ir LR Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 7, 141, 142 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 511 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-874 (toliau – Įstatymo projektas Nr. 2) Nr. 22-75 (toliau – Nutarimo projektas).

Palaikome Nutarimo projekte pateiktą poziciją iš esmės pritarti Įstatymo projektais Nr. 1 ir Nr. 2 siūlomam reguliavimui, juos sujungiant ir patobulinant pagal pateiktas pastabas. Džiaugiamės, kad Energetikos ministerija mato vėjo parkų sanitarinių apsaugos zonų reguliavimo tobulinimo būtinybę. Šiuo metu Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme numatytas reikalavimas vėjo parkų sanitarinių apsaugos zonų nustatymui gauti 100 proc. sklypų savininkų/ patikėtinių sutikimus nepagrįstai apsunkina ir kartais netgi visiškai užkerta kelią šios atsinaujinančios energetikos rūšies vystymui.

Vertinant Įstatymo projektu Nr. 1 siūloma reguliavimą, svarbiausia tai, kad **sanitarinės apsaugos zonos nustatymas vandens ir miškų ūkio paskirties žemėje faktiškai papildomai neapsunkina žemės savininkų/ patikėtinių galimybės naudotis šiais žemės sklypais.** Minėtos paskirties žemės sklypuose nustačius vėjo elektrinėms reikalingą sanitarinę apsaugos zoną, šių savininkų/ patikėtinių veikla šiose sklypuose nebus labiau ribojama, nes galiojantys teisės aktai (LR Miškų įstatymas, LR Vandens įstatymas) nenumato teisės tokios paskirties žemėje statyti statinius, kurios yra draudžiama statyti vėjo elektrinėms reikalingoje gamybinių objektų sanitarinės apsaugos zonoje (pagal Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 53 str. 1 d. 1 p.).

Įstatymo projekte Nr. 2 siūlomas **reguliavimas, pagal kurį vėjo parko vystytojui, norinčiam nustatyti vėjo parko sanitarinę apsaugos zoną, būtų privaloma gauti ne mažiau nei 75 proc. žemės savininkų sutikimą, taip pat yra pagrįstas ir proporcingas, kadangi ¾ yra laikytina kvalifikuota dauguma**. Gavus didžiąją dalį sutikimų, dėl mažosios dalies teritorijos savininkų/ patikėtinių interesų, neturėtų būti stabdoma vėjo energetikos projektų plėtra. Palyginimui, **šiuo metu galiojantis teisinis reglamentavimas**, pagal kurį yra privaloma gauti absoliučiai visų teritorijų savininkų/ patikėtinių sutikimus, nėra proporcingas, nes **suteikia galimybes daliai jų (ypač, kai dauguma teritorijos savininkų/ patikėtinių jau yra davę sutikimus) piktnaudžiauti savo teisėmis, reikalaujant išpildyti neprotingas sąlygas sutikimui gauti.** Taip stabdant vėjo energetikos plėtrą, kuri yra svarbi ir valstybei, ir visai visuomenei.

2021 m. birželio 6 d. Energetikos Ministro įsakymu sudarytoje darbo grupėje, klausimams, susijusiems su teritorijų planavimu, aplinkosauga, kraštovaizdžiu, poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai vertinimu nagrinėti (toliau – Darbo grupė), svarstant aukščiau pateiktą pasiūlymą buvo pastebėta, kad pirmosios vėjo elektrinės Lietuvoje buvo statomos dar iki 2009 m. gruodžio 25 d., kuomet sanitarinės apsaugos zonos buvo nustatomos, tačiau nebuvo prievolės gauti sutikimus, kokių reikalaujama dabar, taip pat nebuvo prievolės vėjo elektrinės sanitarinės apsaugos zonoje statytojui registruoti Nekilnojamo turto registre. Todėl darbo grupėje buvo priimtas pasiūlymas išbraukti formuluotę „nuo 2009 m. gruodžio 25 d." ir palikti tik „iki 2012 m. lapkričio 1 d.". **Palikus dabar siūlomą formuluotę, pirmiesiems vėjo energetikos vystytojams gali kilti neįveikiamų kliūčių, nes gali būti neįmanoma gauti sutikimų dėl daugiau nei prieš dešimtmetį pastatytų vėjo jėgainių. Atsižvelgiant į tai, siūlytume palikti tokią formuluotę, kokią rekomendavo Darbo grupė.**

Paprastesnė vėjo energetikos plėtra Lietuvoje leis ne tik greičiau pasiekti Vyriausybės programoje ir Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijoje įtvirtintus tikslus, bet ir užtikrinti didesnį šalies atsparumą energetinių išteklių importui. Įgyvendinant elektromobilumo plėtrą, kuriai yra būtina auganti vietinė žaliosios energetikos generacija, tai yra ypač aktualu. Tikime, kad priėmus Įstatymų projektais siūlomus pakeitimus jie turės teigiamų pasekmių vėjo energetikos plėtrai Lietuvoje. LVK yra nusiteikusi aktyviai įsitraukti į tolesnę diskusiją šio klausimu.

Pagarbiai

Generalinė direktorė Eglė Radišauskienė

Originalas nebus siunčiamas. Vilius Kriaučiūnas, el.p.: vilius@lvk.lt, tel. +370 5 212 1111